Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 103 | Kraków, sobota 7 maja 1927 | Rocznik XXXVI

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja: Kraków ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 296
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów: NAPRZÓD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznie zł. 4·50
Tygodniowo w Krakowie 1 złoty
Zagranicą miesięcznie 8 złotych
Wychodzi codziennie rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych
Konto PKO Kraków 400.670

Międzynarodowa konferencja gospodarcza

THEUNIS
przewodniczący międzynarodowej konferencji gospodarczej, były belgijski minister skarbu i prezydent ministrów.

—ooo—

...warta we [illegible] 4 bm. w Genewie międzyna... konferencja gospodarcza liczy 200 delega... z 43 państw i tyluż rzeczoznawców. Jest więc ... wielkości równą pełnemu zgromadzeniu Ligi ...odów z tą różnicą, że pierwszą rolę odgrywają ...ast polityków i ministrów teoretycy i prakty... ekonomiczni oraz przedstawiciele przemysłu, ... rolnictwa, robotników i organizacji spo...ców. Na konferencji jest też kilkuset dzienni... głównie z fachu gospodarczego i handlo...

Grupa reprezentantów robotników i spożywców ... około 20 delegatów i rzeczoznawców. ... już przybyli do Genewy, odbyli konferencję z reprezentantami Międzynarodówki robotniczej i zawodowej w sprawie stanowiska, jakie mają na konferencji zająć. W tych konferencjach pod przewodnictwem Mertensa (Belgja) wzięli udział: Fryderyk Adler, sekretarz Międzynarodówki, Hilferding, Schmidt i Eggert (Niemcy), Oudegeest (Holandja), Pugh (Anglja), Jouhaux, Poisson, Renaudel i Lombard (Francja), Emma Freundlich i Berta Kautsky (Austrja).

Wynikiem tej konferencji jest oświadczenie programowe, które między innemi powiada, że przedstawiciele robotników witają zwołanie konferencji jako uznanie rozwoju gospodarki światowej dla współpracy narodów. Uzdrowienie gospodarcze zależy we wszystkich państwach od lepszego uregulowania wymiany towarów, **od podwyższenia zarobków, od rozbudowy urządzeń społecznych i od podniesienia stopy życiowej mas pracujących w przemyśle i rolnictwie**, ponieważ tylko przez to może wzrosnąć siła kupna narodów. Przedstawiciele robotników mają silne zastrzeżenia, że interesy prywatne będą przeszkadzać w współpracy i żałują, że reprezentacja robotnicza na konferencji nie jest odpowiednią swej sile. Mimo to użyczą pracom konferencji swego poparcia w następujących sprawach:

1) usunięcie przeszkód w handlu międzynarodowym,

2) polepszenie i wyrównanie położenia społecznego i warunków pracy we wszystkich państwach,

3) kontrola nad międzynarodowymi kartelami i monopolami w interesie robotników i spożywców,

4) podniesienie produkcji rolniczej i lepsza organizacja jej zbytu.

Wkońcu oświadczenie powiada, że konferencja może wtedy tylko wydać znaczne owoce, jeżeli zostanie urządzeniem stałem przez utworzenie międzynarodowego urzędu gospodarczego, złożonego z przedstawicieli państwa, handlu, przemysłu i rolnictwa w równorzędnym składzie pracodawców, pracobiorców i spożywców, który pracowałby w porozumieniu z międzynarodowem biurem pracy przy Lidze narodów.

(Zob. depesze na 7 stronie)

Z KARYKATUR ZAGRANICZNYCH

ROSJA NA MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI GOSPODARCZEJ
...omaci: Gdy powie „tak", przynajmniej wy... mu nóż z zębów... („Notenkraker").

Chleb drożeje
Cło na pszenicę

Chleb co parę dni drożeje. Zboża z zagranicy sprowadzamy coraz więcej, może a nawet prawdopodobnie tosamo zboże z Niemiec, które obszarnicy za protekcją p. Niezabytowskiego wywieźli. Urobił się też stosunek między zbożem naszem a zagranicznem taki, że ceny są równe, czyli że tylko koszta transportu mogą robić pewną różnicę. Oto zestawienie cen notowanych na krakowskiej giełdzie zbożowej w dniu 4 maja:

	zboże kraj.	zboże zagran.
100 kg pszenicy	59—60 zł.	59—60 zł.
100 „ żyta . .	51—52 zł.	53—54 zł.

Widzimy więc, że przy pszenicy — odnosi się to zarówno do niemieckiej jak i do węgierskiej — niema żadnej różnicy w cenie, natomiast mała różnica zachodzi w cenie żyta. Nic też dziwnego, że popyt na pszenicę zagraniczną jest coraz większy, tembardziej że rolnicy nasi spekulują swymi pozostałymi zapasami na to, że karta obróci się jeszcze na ich korzyść.

Na czem polega ta spekulacja. Oto, jak donosiliśmy, p. Niezabytowski wystąpił z wnioskiem, aby pszenicę zagraniczną obłożyć cłem. Rachunek bardzo prosty. Gdyby to cło było nawet minimalne — a takiem rolnicy nie zadowolą się — to o jego wysokość pszenica krajowa będzie mogła albo konkurować z zagraniczną albo „dopasować" się tj. dobijać cło do krajowej pszenicy i tę nadwyżkę razem z ogólną nadwyżką cen chować do kieszeni.

Słychać, że Komitet ekonomiczny Rady ministrów nie zgodził się na projekt p. Niezabytowskiego, a więc pszenicę będziemy sprowadzać bez cła. Czy to jednak powstrzyma jej drożenie? Stanowczo nie, ponieważ zboże, jak zresztą każdy inny towar, jest przy zbliżającem się wyczerpaniu droższy niż zaraz po zbiorach. W maju—sierpniu zboże zawsze jest droższe niż we wrześniu—grudniu, tak też będzie i teraz.

I teraz drożyzna chleba postępuje w szybkiem tempie. Niema tygodnia bez podwyższenia cen, stało się to w ubiegłym tygodniu i powtórzy się w bieżącym, bo taka jest „kalkulacja". Swoją drogą jakieś przystosowanie ceny chleba do ceny mąki być musi. Jeżeli wedle sprawozdań giełdowych mąka żytnia pochodzenia krakowskiego 60% przemiału notuje 74—75 zł. za 100 kilo, za trochę lepsza mąka poznańska 75—80 zł., to niema się czemu dziwić, że chleb obecnie kosztuje 70 gr. za kilo i że wedle zapowiedzi dojdzie do 80 gr.

Jak wtedy będzie wyglądało wyrównanie potrzeb z zarobkami, to najważniejsze dla klasy pracującej. Urzędowo o wzroście drożyzny nic niewiadomo. Główny urząd statystyczny w Warszawie „ustalił", że w kwietniu drożyzna w stosunku do marca pozostała niezmienioną. A w ciągu kwietnia sam chleb podrożał o 8 gr. na kilogramie, pozatem nie samym chlebem człowiek żyje.

Polska, ten, zdaniem agrarjuszy, klasyczny kraj rolniczy, ma obecnie ceny zboża wyższe niż w krajach pod względem rolniczym biernych. Do tego doprowadziła nas polityka ministra rolników, która przecież nie byłaby mogła być uprawiana bez zgody reszty członków rządu. Jest i w Czechach taki minister wyżywienia i rolnictwa, zwany popularnie „ministrem dla wyżywienia rolnictwa". — Ten p. Schiele ratuje rolników innemi metodami niż jego kolega polski, ratuje ich przez ciągłe podwyższanie ceł zbożowych. Ale to się dzieje dlatego, że Schiele reprezentuje w rządzie najsilniejsze stronnictwo tj. niemiecko-narodowych i oparty o ich przewagę w koalicji rządowej robi swym ludziom grzeczności kosztem ogółu. Kogo jednak reprezentuje w rządzie p. Niezabytowski? Jakie wogóle znaczenie ma dla państwa garstka wielkich rolników, w których interesie stało się wszystko, co powoduje obecną drożyznę chleba?

Nie wystarcza bierny opór wobec zachcianek p. ministra rolnictwa; nie wystarcza odmówienie zgody na ustanowienie cła na pszenicę. Samemi biernemi i negatywnemi zarządzeniami nie sprowadzi się przełomu w dotychczasowej polityce, która prowadzi do katastrofy. Nie jest, powtarzamy to samo ciągle, drobnostką, że chleb podrożeje jeszcze o 2 grosze, to jest pierwszy krok ku podrożeniu całego zapotrzebowania życiowego. A tego klasa robotnicza nie wytrzyma i temu najsilniej się przeciwstawi.

1 Maja 1927

—○—

KRAKÓW - PODGÓRZE. Dzień 1-go Maja scena Tow. Domu Robotniczego w Podgórzu, plac Serkowskiego 9. uczciła odegraniem dramatu „Śmierć Okrzei". Całość wypadła znakomicie, dzięki serdecznemu wysiłkowi wszystkich amatorów - robotników, którzy w grę wlali zapał i szczere odczucie danej roli. Sztukę reżyserował tow. J. Jaworski. Grono amatorek i amatorów wykonało potrzebne akcesorja i dekoracje. Wśród odtwórców poszczególnych ról, doskonale odegrali: Okrzeję — tow. Prochwicz, Gruna — tow. Tobola, naczelnika żandarmerji — tow. Bukład, Fedoreńkę — tow. Stuczewski, Dubinowa — tow. Mazur, matkę Okrzei — tow. Jelonkowa. Chcąc oddać sprawiedliwość wysiłkowi, należałoby wymienić około 30 osób, którzy stworzyli słuchaczom prawdziwą biesiadę duchową. Niektóre sceny przeprowadzono z taką siłą, że słuchacze zapomnieli, że to scena, płacząc wraz z matką Okrzei, zżymając się na czarne charaktery ochranników. Scena Tow. Domu Robotniczego wykazała w dniu 1 maja, jak grać powinien amator robotnik dla robotników. Niezmiernie żal nam, iż tak scena jak i sala są szczupłe, nie można z tego powodu należycie rozwinąć wszystkich walorów grających amatorów przed szerszem gronem słuchaczy. Dlatego też życzymy amatorom dalszych sukcesów i aby doczekali się w nowym Domu Robotniczym lepszych warunków dla rozwinięcia i wydoskonalenia gry scenicznej robotników dla robotników.

BOCHNIA. O godz. 10.15 wyruszył pochód z pod Domu robotniczego, zdążając na rynek. Na czele pochodu w samochodzie umieszczono drobną dziatwę, za którą podążał klub cyklistów z ładnie udekorowanemi rowerami, następnie zaś banderja chłopska na koniach. Za orkiestrą salinarną i sztandarem partyjnym, zwartemi czwórkami kroczyła organizacja polityczna PPS i miejscowe organizacje zawodowe, następnie zaś orkiestra i zorganizowani kolejarze a dalej organizacja robotników rolnych z Chodzienic ze sztandarem, małorolni z Rzerzawy i towarzysze z okolic. W pochodzie niesiono tablice z okolicznościowemi napisami. O godzinie 11-tej rozpoczęło się zgromadzenie na rynku, które zagaił tow. inż. Sołtys. Przemówienia tow. Kluczki z Krakowa wysłuchali bardzo liczne zebrani w skupieniu, wznosząc okrzyki „Precz z wojną, niech żyje międzynarodowe braterstwo ludów". Przewodniczący tow. inż Sołtys poddał majową rezolucję pod głosowanie, poczem zamknięto zebranie, podnosząc okrzyki na cześć PPS. Orkiestra górników odegrała Czerwony sztandar, a pochód ponownie sformowany udał się pod Dom robotniczy, gdzie krótkiem przemówieniem żegnał zebranych tow. Kluczka, nawołując ich do pracy organizacyjnej. Tow. inż. Sołtys zakończył przedpołudniową uroczystość, dziękując przybyłym towarzyszom za liczny udział i podnosząc specjalnie ofiarność organizacyj przybyłych z Rzerzawy i Chodzienic. Uroczystość wypadła nadspodziewanie dobrze i zrobiła wielkie wrażenie tak na uczestnikach pochodu, jak i w mieście. Szkoda tylko, że nie dopisała popołudniu pogoda, wskutek czego nie odbył się festyn w ogrodach salinarnych. O godz. 1.30 odbyły się wyścigi klubu kolarskiego do Okocimia.

BYSTRA. W sanatorjum krakowskiego okręgowego Związku Kas Chorych uroczyście obchodzono 1 maja. Rano silniejsi pacjenci pojechali razem autem na zgromadzenie do Bielska. Wieczorem w sali bawialnej zaśpiewaliśmy „Czerwony Sztandar", poczem tow. dr. Liwszyc mówił o znaczeniu obchodu 1 maja i hasłach socjalistycznych w dniu tym głoszonych, które proletarjat przez organizację i solidarność wprowadzi w życie. Część muzyczną wypełnili: ogrodnik tutejszy tow. Śliwiński (cytra), ob. Tadeusz Zamojski (skrzypce) i p. Łukasiewicz (fortepian). Robotnicy z różnych stron Polski, przebywający w sanatorjum odnieśli miłe wrażenie ze zgromadzenia i demonstracji w Bielsku i wieczorku i dziękują za to Dyrekcji sanatorjum oraz wykonawcom programu.

DOBROMIL. Tegoroczne święto majowe było świadectwem rosnącej siły partji naszej w powiecie dobromilskim. Oprócz salinarzy z Lacka i robotników miejskich, którzy co roku święcą dzień 1 maja, w tym roku przybyły pochody robotników tartacznych i rolnych z powiatu tak, iż w pochodzie manifestacyjnym wzięło udział przeszło 800 ludzi. Na rynku odbył się wiec pod przewodnictwem tow. inż. Zielińskiego i Kiryka, na którym żywo oklaskiwane przemówienia wygłosili tow. Mikruta z Przemyśla i tow. Szaper.

JAROSŁAW. Przy licznym udziale robotników z miasta i okolicy odbyło się zgromadzenie pod gołem niebem w parku miejskim. Zagaił tow. Chodaniewicz. Przewodniczył tow. Chodaniewicz i Mroczyński, sekretarzował tow. Goryl. Obszerny referat o hasłach majowych wygłosił tow. Siegman z Przemyśla. Po zgromadzeniu odbył się pochód ze sztandarami i transparentami. Rezolucje CKW przyjęto jednomyślnie. Wieczorem odbył się koncert ludowy (deklamacje, śpiew itd.) oraz zabawa towarzyska.

KRZESZOWICE. Na zgromadzenie jawili się tłumnie górnicy i chłopi z całej okolicy, którzy przybyli ze sztandarem PPS, emblematami i napisami, wyrażającemi aktualne hasła. Zgromadzenie odbyło się na rynku przy współudziale około 2000 osób. Zebranie zagaił tow. Pilch, do prezydjum wybrano tow. Winklera i Wałka, a następnie tow. mgr. Zygmunt Gross z Krakowa wygłosił referat o znaczeniu święta majowego. Zgromadzeni jednomyślnie uchwalili rezolucję CKW, poczem w pochodzie udali się do Tenczynka, gdzie odbyła się zabawa ludowa, która się przeciągnęła do późnej nocy.

LIMANOWA. 1 Maja wypadł imponująco. Już przed godziną 5 rano wystrzały oznajmiły święto, a pobudka orkiestry robotniczej rozlegała się w rafinerji i w mieście. O godzinie 8 tow. kwestarze i kwestarki rozpoczęły sprzedaż znaczków na TUR, zaś o godzinie 8'30 nastąpiła zbiórka do pochodu. O godzinie 9 wyruszył pochód ze sztandarem z rafinerji i orkiestrą. Na rynku zebrał się niebywały dotychczas tłum ludu z całego powiatu. Zebranie zagaił tow. Józef Dąbrowski przemówieniem o znaczeniu święta robotniczego. Przewodniczył tow. Paska Michał, referat wygłosił tow. Łysek Jan. Tow. Paska poddał rezolucję CKW pod głosowanie, a zebrani ją uchwalili. Następnie uformował się pochód z powrotem do rafinerji, gdzie zakończono uroczystość. Pomimo bezrobocia, które trwało w rafinerji od 15 marca do 22 kwietnia, święto majowe wypadło bardzo dobrze.

MIELEC. W tym roku urządził Miejscowy komitet PPS poraz pierwszy imponujący obchód święta robotniczego. Przed lokalem związku pracowników fizycznych zebrali się miejscowi robotnicy i stąd ruszyli pochodem z transparentami, przy śpiewie pieśni rewolucyjnych do rynku, gdzie odbyło się zgromadzenie ludowe. Wiec zagaił tow. Marcinek, socjalistyczny radca miejski, przewodniczył tow. Chruściel, przewodniczący miejscowego komitetu PPS i związków zawodowych. Referat o święcie pracy i hasłach majowych wygłosił tow. Sawicki z Krakowa, przedkładając rezolucję, którą zgromadzeni przyjęli z wielkim zapałem. Po przemówieniu tow. Chruściela i odśpiewaniu pieśni robotniczych, ruszył pochód w liczbie ponad 1500 ludzi w stronę magistratu, ulicą Kolejową przed dom robotniczy, gdzie po odśpiewaniu „Czerwonego Sztandaru" pochód się rozwiązał.

Po raz pierwszy święcili robotnicy w Mielcu swoje święto majowe i zaimponowali swoją solidarnością i siłą młodej organizacji wszystkim bez wyjątku. Robotnicy dali dowód swego uświadomienia i wykazali, że siła ich leży właśnie w socjalistycznej organizacji. Spodziewać się należy, że i robotnicy pobliskich Jaślan zrozumieją to samo, nie pozwolą się wyzyskiwać i utworzą socjalistyczną organizację zawodową.

Popołudniu o godz. 5 zebrali się robotnicy w domu tow. Marcinka, gdzie tow. Sawicki wygłosił odczyt o znaczeniu Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego, poczem zebrani zabawiali się, śpiewając pieśni robotnicze. Przedpołudniem odbywała się także zbiórka na TUR.

RZESZÓW. Już wczesnym rankiem orkiestra kolejarzy odegrała pobudkę po ulicach miasta. Około godziny 10 gromadzić się zaczęli liczni robotnicy na placu kolejarzy. Oddziały Związków zawodowych i towarzysze partyjni uformowali pochód ze sztandarami. O godzinie 10'45 ruszył pochód z orkiestrą kolejarzy na czele. W pochodzie niesiono 4 sztandary, a to PPS, kolejarzy, metalowców i dozorców domowych; 10 tablic z hasłami socjalistycznemi upiększało wspaniały pochód, jakiego dotąd nie widziano w Rzeszowie. Na placu „pod kasztanami" zagaił w podniosłych słowach uroczyste zgromadzenie tow. Krwawicz. Do prezydjum jednogłośnie wybrano tow. Krwawicza, Veita, Spiro, Stachurskiego i Bachorna. Referat o znaczeniu 1 maja wygłosił tow. Bocian Zygmunt, z Krakowa, który w godzinnem przemówieniu, często przerywanem oklaskami, piętnował niemiłosiernie wszystkie krzywdy klasy robotniczej w ustroju kapitalistycznym. Gdy wspomniał o rządach bolszewickich w Rosji, kilku wyrostków zaczęło przerywać, lecz milicja usunęła ich wnet poza obręb zgromadzenia. Dalej zabrał głos tow. Krwawicz, który między innemi omówił zbliżające się wybory do Rady miejskiej w Rzeszowie. Rezolucję CKW oraz dodatkową rezolucję w sprawie ubezpieczenia na s[...]rość uchwalono jednogłośnie. Po odegraniu [...] wonego Sztandaru przez orkiestrę ruszył [...] ulicami miasta pod pomnik Mickiewicza. [...] przemówieniach tow. Bociana i Krwawicza [...] czystość zakończono przy cudownej pog[...]. Pochód tegoroczny był w całem tego słowa z[...]czeniu imponujący i wywarł ogromne wra[...] w mieście swoją liczebnością i powagą. Obec[...] było około 2000 osób w pochodzie a 3000 na zg[...]madzeniu. Koncert w ogrodzie miejskim, któ[...] miał się odbyć popołudniu, został odwołany z [...]wodu ulewnego deszczu. Partja Poale-Sjon od[...] przedpołudniem osobne zgromadzenie w [...] szpitala żydowskiego, a po zgromadzeniu przy[...]czyła się do pochodu PPS, w którym brała ud[...] już do końca.

WADOWICE. Święto 1 maja obchodzono [...] bardzo uroczyście. Pochód i wiec na własny[...] placu budowanym odbył się spokojnie przy [...]nym udziale robotników. Przybyli również [...] dawno zorganizowani robotnicy z Inwałdu. [...]rat polityczny wygłosił tow. Papla, przemawi[...] także tow. Pękala, Halaciński, Kucharski i H[off]mann. Oprócz rezolucji CKW uchwalono ta[...] protest przeciw pracy nocnej w piekarniach o[...] rezolucję w sprawie ubezpieczenia na star[...]. Oddano również cześć nieodżałowanej pam[...] tow. dr. Perla. — W pochodzie brało udział do 300, zaś w wiecu do 400 osób. Zbiórka na [...] wyniosła 135 zł. 51 gr. Inne dochody dały 6[...] 20 gr. Sprzedano również trochę broszur socj[ali]stycznych. Zabawa podczas wieczorku dla członków PPS i klasowych Związków zawodowych odbyła się ku ogólnemu zadowoleniu. Komitet miejscowy PPS poczuwa się do obowiązku zło[żyć] podziękowanie wszystkich Zw. zawodowym, ofia[rodawcom] datków na oświatę robotniczą, [...]rzyszom z milicji oraz tow. kwestarzom i kwe[starkom] i wszystkim innym, którzy spełnia[jąc] swój obowiązek przyczynili się do należytego urządzenia obchodu 1 maja, jako święta ludzi pra[cy] na terenie Wadowic. Zaznaczyć wkońcu [należy], że poza śpiewem, muzyką, jaką przeplatał pochód, padały okrzyki robotników idących w [po]chodzie: żądamy pokoju, chleba i pracy, jedno[...] ludowej, wyborów do gminy i Sejmu, tanich i do[...]brych mieszkań, bezpłatnego nauczania, [...]wanych podatków, opieki nad dziećmi. [...] Żądamy rządów ludowych, niech żyje [bra]terstwo ludów, niech żyje 1 maja".

ZAKOPANE. Tegoroczne święto majowe [wy]padło w Zakopanem imponująco. Już od godz[iny] rano gromadziły się przed lokalem Związków [Za]wodowych poszczególne organizacje robotnicze. O godzinie 11 przedpołudniem uformował się [po]chód pod sztandarem miejscowego komitetu PPS, który ul. Krupówki, przez rynek przeszedł do „Sokoła" na zgromadzenie, które z powodu [...]go wiatru nie mogło się odbyć pod gołem nieb[em]. Sala „Sokoła" ledwie pomieścić mogła liczn[...] zgromadzonych robotników. Zgromadzenie [...] tow. Jankowski. Do prezydjum powołano tow. [...]kowskiego, Gębickiego, Pacha, Grada Jana, P[...] sekretarzował tow. Gęgotek Adam. Obszerny [re]ferat wygłosił tow. Dr. Ringelheim z Krakowa, [na]dto tow. Petko przemawiał w imieniu Związków Zawodowych, tow. Gęgotek w imieniu młodzi[eży] TUR w Zakopanem. Rezolucje CKW zgromadz[eni] przyjęli jednogłośnie. Zbiórka urządzona przez [miej]scowy oddział TUR przyniosła 530.67 złotych. [Za] goździki zebrano 70 złotych. Wieczorem sekcja d[ra]matyczna TUR odegrała w sali „Morskiego [Oka]" sprawę „Róży" Stefana Żeromskiego, oraz je[dno]aktówkę „Święto Majowe" Krygiera. Po przedsta[wieniu] odbyła się zabawa towarzyska (bezalkoholowa) w sali hotelu „Kresy".

—○○○—

WYDAWNICTWA MAJOWE. — Jak co [roku] dzienniki socjalistyczne wydały numery świąt[eczne] o powiększonej objętości i urozmaiconej tr[eści]. Z tygodników prowincjonalnych wyróżnia się [sta]rannie opracowany numer majowy „Głosu [...]bia". Kielecki OKR PPS wydał jednodniówkę „1 Maj". Numery świąteczne wydały też wszystkie pisma zawodowe, np. „Ognisko", [„Ro]botnik drzewny", „Robotnik - chemik", [...]wiec", „Der Metallarbeiter" itd. Doskonale zred[ago]wana i bardzo wartościowa jest jednodniówka [ko]lejarzy „1 Maja". „Pobudka" dała bardzo [...] zeszyt, ozdobiony czterema wielobarwnemi [...]cjami. — Również ukazały się świąteczne zes[zyty] „Głosu Młodzieży Robotniczej" i „Głosu Nicz[...]nego" studentów. Z zagranicy nadszedł [...] Śląski" i paryskie „Prawo Ludu", oba w świąte[cz]nej szacie. Z wydawnictw socjalistycznych [...] [illegible] się [...]dzer Volkszeitung", bielska „Volksstimme" [...]dowska „Walka". Z pośród pism niepartyjnych [...]ko „Głos Prawdy" i „Strzelec" poświęcił dnio[...]

Tegoroczny obchód święta 1 Maja w Krakowie

Czoło pochodu dzielnicy Podgórze
(Fot. Fr. Durek)

Orkiestra Robotnicza w pochodzie
(Fot. Fr. Durek)

Rozpoczyna się uroczyste Zgromadzenie ludowe na Rynku Kleparskim. Połączone orkiestry: robotnicza z Podgórza i tramwajarzy grają „Międzynarodówkę". Dyryguje kapelmistrz Karaś. Bezpośrednio potem zabrał głos tow. senator Englisch, otwierając zgromadzenie.
(Fot. Dr. Edward Mazur)

Zebrani na Rynku Kleparskim słuchają mowy tow. posła Żuławskiego. Widok z trybuny prezydjalnej. Fotografja unaocznia morze głów, zalegające cały rozległy plac. Piękna ta demonstracja pozostanie na długo w pamięci uczestników.
(Fot. Fr. Durek)

bardzo sympatyczne i rozsądne artykuły wstępne, a częstochowski „Republikanin" zamieszcza własną odezwę, podnoszącą znaczenie i hasła święta pracy. „Polska Odrodzona", organ Kościoła narodowego, drukuje kazanie na dzień 1 maja i błogosławi świętu uciskanych, świętu wyzwalającej się pracy. Wśród pism zagranicznych wyszczególnia „Vorwarts", który na czele zamieszcza pracę sędziwego Karola Kautskiego o rewolucji i kontrrewolucji. Kautski pisze:

Nasze żądania, które demonstrujemy 1-go maja, są dziś tesame, co w roku 1889, kiedy ustanowiono święto majowe. Ale siła, z jaką możemy o nie walczyć, wzrosła od tego czasu ogromnie i bliska jest chwila, w której przeprowadzimy nasze główne żądania: zabezpieczenie pokoju świata, rozbrojenie, dostateczna ochrona pracy, przedewszystkiem 8-godzinny dzień pracy, monopole kapitalistyczne objęte przez państwo, — państwo objęte przez proletarjat.

Dzień 1 maja był dla nas pierwotnie dniem żądań. Ale zbliżamy się z gwałtowną szybkością do chwili, kiedy będzie przeważnie dniem święta spełnienia naszych żądań!

—ooo—

GDZIE NIE ŚWIĘCONO 1 MAJA. Święto majowe zabronione było w niektórych krajach.

Na **Węgrzech** zakazano pochodów i zgromadzeń pod gołem niebem, zezwolono jedynie na zgromadzenia w lokalach związkowych. — **Na Litwie** rząd jak najsurowiej zakazał wszelkich demonstracyj i zapowiedział stłumienie ich siłą zbrojną. Nie trzeba chyba dodawać, że we Włoszech wszelkie pochody majowe były również surowo wzbronione. Nadejdzie jednak czas, w którym dla robotników tych krajów zaświeci słońce swobody.

W **NORWEGJI** święto majowe było dniem protestu masowego przeciw groźbie odebrania prawa strajku. W nocy na sobotę parlament norweski głosami wszystkich partyj burżuazyjnych przyjął bowiem po 3-dniowej gwałtownej dyskusji ustawę o przymusowych sądach rozjemczych w zatargach pracy. Zarazem parlament zaczął obrady nad zmianą ustawy o zatargach pracy w kierunku całkowitego zniweczenia prawa strajku. Partie robotnicze rozpoczęły obstrukcję w parlamencie, a demonstracje majowe były potężnym protestem przeciw zamachowi reakcji.

W ANGLJI w dniu 1 maja odbyło się ponad 3000 masowych manifestacyj przeciw projektowi ustawy o ograniczeniu praw Związków Zawodowych. Na wszystkich zgromadzeniach odczytano manifest partji pracy i komitetu obrony Związków Zawodowych..

Walki w Meksyku

Meksyk, 5 maja (PAT). Komunikat rządowy głosi, że w poniedziałek zabitych zostało 80 buntowników, zaś liczne ich bandy zostały rozproszone lub wytępione. Wiadomem jest, że jedna z tych band brała udział w napadzie na pociąg w dniu 20 kwietnia.

TOWARZYSZE! POPIERAJCIE WASZE PISMO!

Obrazki z dnia

DR. BENESZ
czeski minister spraw zagranicznych.

ZAMACH NA HOOVERA
Na sekretarza handlu Herberta Hoovera, przyjaciela Polski, dokonano zamachu, w chwili gdy Hoover badał tamy Missisipi. (Stany Zjednoczone).

ZAPISUJCIE SIĘ NA CZŁONKÓW TOW. UNIWERSYTETU ROBOTNICZEGO

Zapomniany

W bratnim „Głosie Zagłębia" znajdujemy poniższy artykuł w sprawie, której nie można nazwać lokalną. Wymowa przytoczonych tu faktów wywiera wstrząsające wrażenie.

Rok 1909 — grudzień.

Do okręgu zagłębia Dąbrowskiego i okręgu częstochowskiego zjechały oddziały „Ochrany" carskiej z Radomia, Kielc i Warszawy ze słynnym naczelnikiem „Ochrany" Zawarzinem na czele.

Prowokator „Emil" — **Sukiennik** dawał wyjaśnienia i dyktował adresy konspiracyjnych mieszkań i nazwiska towarzyszów.

Dzień i noc bobrowała policja, wojsko, żandarmi i szpicle po całem Zagłębiu i Częstochowie.

Przeszło 600 ludzi siedziało już w więzieniach w Sosnowcu, Będzinie, Częstochowie i Piotrkowie.

Pierwszej zaraz nocy (nie pamiętam w tej chwili dokładnej daty) silny oddział wojska, żandarmów i policji ruszył do kolonji Niemce i wkrótce otoczono mały domek, należący do górnika kopalni „Kazimierz" — tow. **Feliksa Żurka.** Długi czas, stojąc w oddali naradzali się komendanci oddziału — co dalej robić.

Nauczeni już doświadczeniem, nie dowierzali ciszy i spokojowi jaki panował wewnątrz domu, tembardziej, iż na kartce instrukcyjnej wyraźnie mieli napisane:

„Ostrożnie! Centralny skład broni i materjałów wybuchowych".

Wreszcie zdecydowano się.

Żołnierze nastawili karabiny do strzału, oficerowie — rewolwery i latarki elektryczne, aby, w razie czego, oślepić blaskiem — ukrytego wroga.

Z wielkiemi ostrożnościami weszli wreszcie do mieszkania, zdumieni wielce, że nikt oporu nie stawiał, a przekonawszy się, że w mieszkaniu jest tylko sam gospodarz, Feliks Żurek, żona jego i dzieci — niezmierna odwaga wypełnia im piersi. Zaczęła się rewizja, trwająca całą noc i dzień. Prowokator dał wskazówkę, że w jednej szafce mieści się sekretna skrytka, gdzie przechowane są ważne adresy i notatki.

Rozbito więc szafkę i rzeczywiście znaleziono ową skrytkę. Wobec tego pogruchotano wszystkie meble na drobne szczątki, zerwano podłogi, rozwalono piec, rozebrano sufity — słowem zdemolowano cały dom. Poczem zaczęto kopać w podwórzu i ogródku. Tu znowuż pod klombem kwiatów natrafiono na murowaną skrytkę. Wynik tej rewizji był istotnie dla żandarmów nadzwyczajny. — Oprócz bowiem notatek, z których niewiele mogli wykorzystać, gdyż pisane były szyfrem — znaleziono masę broszur instrukcyjnych — wojskowo-bojowych — archiwum pism partyjnych i odezw, zabrano **27 mauzerów, 42 browningi, kilkanaście tysięcy naboi, kilkanaście kilogramów dynamitu, pyroksyliny, zapały do bomb, 8 kawaleryjskich karabinów, 100 metr. sznuru bikforda** i wiele innego materjału.

Był to rzeczywiście jeden z centralnych składów broni Organizacji Bojowej PPS.

Materjału tego było daleko więcej, lecz tow. Żurek — podejrzewając Sukiennika — powoli wynosił broń i przechował w innych miejscach. Nie zdążył wynieść wszystkiego!

Już w czasie rewizji bito tow. Żurka do krwi. Następnie przewieziono go do Sosnowca i kiedy Sukiennik powiedział, że według jego wiadomości — na składzie powinno być 120 mauzerów i daleko więcej innego materjału — wtedy szpicle i policjanci zbili Żurka do utraty przytomności, żądając by powiedział, dokąd przeniesiono resztę broni.

Tow. Żurek milczał. Odmówił również wszelkich zeznań na śledztwie sędziemu, nie chciał się tłumaczyć na sądzie — nie miał wcale adwokata. Lo obrony wyznaczonego z urzędu adwokata zrzekł się.

Skazano go na 12 lat katorgi. Karę odsiadywał w najstraszniejszej katordze — w Orle.

Wskutek straszliwego pobicia przez carskich oprawców — chorował na głowę — częściowo nawet ogłuchł. Cierpiał straszliwie.

Wybuchła wreszcie rewolucja rosyjska. Wraz z innymi wyszedł i tow. Żurek na wolność.

Wrócił do kraju ze starganem zdrowiem — nieszczęśliwy, stary człowiek.

Wrócił na stare miejsce do kolonji Niemce. Nie zastał jednak ani rodziny, ani domu — nic! Znowuż głód i poniewierka. Pracować jako górnik nie mógł — był już stary, schorowany i niedołężny.

Z litości przyjęło go Sosnowieckie Towarzystwo. **Czyści wychodki w domach Towarzystwa!!!**

Oto, do czego doszedł mąż zaufania, u którego bywali dzisiejsi najwyżsi dygnitarze państwa polskiego!

Człowiek, który dla sprawy Wolności i Niepodległości oddał wszystko, poświęcił wszystko i wszystko stracił!

Gdy to piszę, krew zalewa mi oczy i wściekłość dusi za gardło.

Wielekroć bowiem razy zwracałem się do różnych osób i instytucyj w sprawie tow. Żurka. Zbywano mnie, a jednocześnie widziałem jak **Wolna Ojczyzna** — wyposażała w emerytury wszelaką kanalię, a nawet — oprawców dawnych rządów carskich, łotrów, a nawet gnębicieli Polaków!

Obecny rząd dopiero zajął się tą sprawą i na podstawie dekretu prezydenta mają być przyznane emerytury weteranom walk rewolucyjnych z 1905 r.

Pewnie otrzyma ją i tow. Żurek — lecz — „nim słońce wzejdzie — rosa oczy wyje".

Nim będą załatwione różne formalności — może jeszcze dużo czasu ubiegnie.

To też tą drogą zwracam się do socjalistycznych rad miejskich Sosnowca i Dąbrowy, aby uchwaliły Żurkowi zaopatrzenie — do czasu — nim otrzyma emeryturę od państwa.

Będzie to częściowe wyrównanie krzywdy — rehabilitacja z tego, co społeczeństwo winno temu najskromniejszemu rewolucjoniście.

St. Andrzej Radek.

UWAGI

Endecy utrącają swoich ludzi

W związku z uroczystością 3 maja wojewoda poznański Bniński podał się do dymisji. Historja tej dymisji jest doskonałą charakterystyką metod, jakiemi endecy zwalczają państwo i jego instytucje. W obchodzie poznańskim, jak wszędzie indziej, miał też wziąć udział Strzelec. Przeciw temu wystąpił będący w rękach endecji Sokół, oświadczając, że razem ze Strzelcem nie pójdzie i urządzi osobną manifestację. Nie pomogła specjalna odezwa wojewody, że uroczystość 3 majowa jest uroczystością państwową, w której niema miejsca na załatwianie sporów partyjnych; endecja postawiła na swojem, udziału w pochodzie ogólnym nie wzięła, krocząc ze swoim ludźmi w osobnym pochodzie bocznemi ulicami Poznania.

To stanowisko endecji wykazało, że gdzie idzie o interes partyjny, tam niema ona względów dla własnych nawet ludzi. Przecież Bniński był ich bożyszczem, którego usunięcie z Poznania po zajściach majowych uznali za wystarczające hasło do oderwania się od Warszawy! Rozumie się, że zgłoszonej w tych warunkach dymisji Bnińskiego rząd nie przyjmie, gdyż nie może on być ofiarą endeckiego zacietrzewienia partyjnego.

Przegląd prasy

„Jak uczcić Słowackiego? — Konferencja genewska i rola socjalistów. — Kto pod kim dołki kop e... — Słowa nienawiści i słowa prawdy.

W „Kurjerze Porannym" znany literat Gustaw Danilowski domaga się, by Słowackiemu wznieść pomnik żywej mowy, który może się zrealizować jedynie **w teatrze.**

> Teatr architektonicznie piękny ze składek powszechnych, twórczym wysiłkiem artystów plastyki wzniesiony i poświęcony przedewszystkiem kultowi poety, stałby się świątynią, w którejby przemawiał. Taki pomnik stałby się żywą, stale działającą instytucją, któraby rozsławiała jego imię i popularyzowała jego dzieła. Z takiego teatru płynęłaby w naród szeroka fala „ta siła fatalna, która zjadaczy chleba w aniołów przerabia".

Pilniejszą potrzebę widzi p. Widz w „Epoce" — w wydaniu kompletnem i popularnem dzieł Słowackiego:

> Bo jeżeli w Polsce niepodległej niema pełnego wydania, pism jednego z wieszczów, to przecież żywej i tragicznej treści nabierają jego własne słowa: „Oto przyszliście ruszać umarłe, czyż nie dość trupom wichry mieć nad sobą i zapomnienie"...

Pomnik w tej czy innej formie jest pięknym projektem.

> Ale przedewszystkiem niech społeczeństwo pozna „w całej rozciągłości" twórczość poety **w kompletnem wydaniu jego pism!** Proszę sobie wyobrazić, że w Niemczech jakiegoś dnia niema w księgarniach kompletu dzieł Goethego, albo w Anglji — Szekspira, albo we Francji — Moliera. Nie, tego sobie wyobrazić nie można...

* * *

Po międzynarodowej konferencji gospodarczej w Genewie nie spodziewa się „Głos Prawdy" żadnych cudów. Nie wierzy w nagłą i radykalną zmianę smutnej rzeczywistości. Wita ją jednak szczerze i do prac jej przykłada niemałą wagę:

> Przy każdym punkcie jej bogatego, może nazbyt bogatego porządku dziennego mogą wypłynąć i- dea, która na tym czy innym odcinku ... przód sprawę ekonomicznego wydźwi... państw, które dotychczas w tyle pozostawały w swym gospodarczym rozwoju.

A „Nasz Przegląd" stwierdza:

> Najruchliwszym elementem konferencyjnym ... kazali się na razie socjalistyczni przedstaw... organizacyj robotniczych i spółdzielczych, ... odbyli już wstępną naradę celem ustalenia ... litej linji wytycznej. Jeneralnym mówcą ... stów na konferencji będzie przywódca francuskiej konfederacji pracy Jouhaux, który zdobył niemałe doświadczenie na terenie genewskim jako uczestnik Zgromadzeń Ligi...
>
> Socjaliści wystąpią w obronie zdobyczy socjal... nych przeciwko tym wszystkim zbawcom ... mysłu europejskiego, którzy zechcą szukać ratunku przed „niebezpieczeństwem amerykańskiem" w ... gorszeniu obecnych warunków pracy na starym kontynencie.

* * *

Lwów miał swoją sensację. Z okazji uroczystości 3 maja zapowiedziany był okolicznościowy odczyt dowódcy OK Lwów, generała dywizji Sikorskiego w Teatrze Wielkim. Odczytu tego oczekiwano z wielkiem zaciekawieniem. — Tymczasem „Chwila" podała sensacyjną wiadomość, że zapowiedziany wykład nie odbędzie się, gdyż w dniu 1 maja nadszedł podobno rozkaz ministra spraw wojskowych zabraniający generałowi Sikorskiemu wygłoszenia wspomnianego odczytu. W związku z doniesieniem „Chwili" w wielkiem naprężeniu oczekiwano czy zapowiedziany wykład nastąpi. Wszystkie ... na wieczorne przedstawienie zostały wysprzedane. W rezultacie generał Sikorski wykładu nie wygłosił.

Powody zakazu zna „Głos Narodu":

> Generał Sikorski wydał w roku 1925 po znan... wystąpieniu „Komendanta" na zjeździe legjonist... rozkaz, zabraniający oficerom w służbie czy... wygłaszania mów publicznych na zjazdach i u... czystościach bez wiedzy ministra. Rozkaz ten, ... jący uniemożliwić rozpolitykowanie armji, a u... lony w roku ubiegłym, został teraz złośliwie pr... pomniany generałowi Sikorskiemu z okazji jego zamierzonego odczytu o konstytucji 3 maja.

Istotnie generał Sikorski, gdy był ministrem spr. wojskowych, zabronił oficerom w służbie ... wygłaszania jakichkolwiek przemówień publiczny... z wyjątkiem ściśle fachowych, bez uzyskania z... zwolenia ministerjum. Generał Sikorski przestr... gał tej zasady do tego stopnia, że jako ... spraw wojskowych wytoczył kilku oficerom ... dzenie za niestosowanie się do tego rozkazu. Te... ...wpadł sam w dołek, który kopał pod marszałkiem Piłsudskim.

* * *

Cała prasa burżuazyjna dalej zgrzyta zębami po wspaniałem święcie robotniczem 1 maja. Ze z... ścią twierdzi „Warszawianka" — sama nie wier... w swe słowa — że nad świętem majowem życie przeszło

> ...do porządku dziennego, a ogół obywateli patrzy na majowe demonstracje czerwonosztandarowców z zimną obojętnością.

„ABC" dowodzi:

> Na ulice miast zamiast triumfującego krzyku wesela i wiary w lepszą przyszłość, wypełza złość podstęp i nienawiść.

Najśmieszniejszym jest jednak enpecerowski rzcłek, który w „Głosie Porannym" zapewnia:

> Warstwy pracujące mają już dość bezpłod... demagogji socjalistycznej, nie dającej żadnych k... kretnych rezultatów dla niej.

Ale „Dziennik Lwowski" stwierdza coś ... odwrotnego:

> Całe społeczeństwo jest pod wpływem doniosłego wrażenia i uczucia zadowolenia ze względu ... **poważny i niczem niezakłócony przebieg uroczystości robotniczej w dniu 1 Maja.** Wprost imponującym jest fakt silnej organizacji robotników...

A „Strzelec" składa hołd czerwonym sztandarom:

> Nie odstraszy nas łopocący sztandar czerwie... Wiemy bowiem, iż **na tym sztandarze zostały plamy z krwi, przelanej za niepodległość państwa.** Okrzei i krwi Mireckiego, krwi tysiąca tych, ... rzy za wolność i lud, za niepodległość własn... kraju młode swe życie oddali. Więc pod tym sztandarem, z podniesioną głową może iść Strzelec — albowiem wie, że nie przeciwko Rzeczypospolitej, nie przeciwko państwu i narodowi, będzie ... festować. W demokratycznym ustroju naszego k... ju, w pełnym rozkwicie wszelkich praw, ... świat pracy w wolnej ojczyźnie uzyskał po... szkarłat robotniczego święta, jest dla Strzelca przedewszystkiem **symbolem tych walk, które w... zwolenie ojczyzny z wyzwoleniem klasy robotniczej złączyły.**

SKŁADKI

NA FUNDUSZ PRASOWY. Komitet miejscowy PPS Wadowice zł 5.

Wędrówka po Wystawie radjowej

IV.

Kraków, 6 maja.

PRASA NA WYSTAWIE

Dział fachowej literatury radjowej na wystawie radjowej w Krakowie jest bardzo obficie obesłany. Opis tego działu rozpocząć należy od wymienienia **firmy „Radjo-Prasa"**, największej w Polsce specjalnej księgarni radjowej, posiadającej poza centralą w Warszawie, oddziały w Krakowie i Łodzi. Firma ta urządziła sobie wspaniałe stoisko w wielkiej loży obok sceny. Księgarnia ta pracuje wyłącznie w dziedzinie fachowej literatury radjowej, posiada zastępstwa prasy radjowej niemal całego świata i najbogatszy chyba zbiór literatury krajowej oraz zagranicznej z tego działu. Stoisko tej firmy urządzono niezwykle bogato i zasobnie. Na półkach i stołach mnóstwo ułożonych pięknie w barwnych okładkach książek, schematów i ... w językach: polskim, francuskim, angielskim, niemieckim i rosyjskim. Przy stoisku tem zatrzymuje się stale znaczna ilość zwiedzających wystawę.

Drugą lożę po przeciwnej stronie, również okazałą, zajęła na stoisko **księgarnia Gebethner i Wolff**, występując z bardzo bogato zaopatrzonym działem literatury radjowej i wyborem czasopism krajowych i zagranicznych z tej dziedziny. Również w dziale tym wystąpiła ze swojemi wydawnictwami **Ajencja Wschodnia**, której jedno z ostatnich wydawnictw pt. „Poradnik dla radjoamatorów", zajmuje pierwsze miejsce. Książka ta jest pracą zbiorową wybitnych fachowców, a wyczerpuje wszelkie zagadnienia z dziedziny radjotechniki. Stoisko Ajencji Wschodniej urządzone przez p. Górskiego zwraca uwagę pięknem udekorowaniem kilimami i makatami.

Ładnie przedstawia się reklama afiszowa **„Wystawy sportowej"**, pomieszczona na frontonie sceny, a przybrana dywanami.

Do działu tego zaliczyć należy **stoisko grona radjoamatorów-esperantystów**, oparte o tylną ścianę hali wystawowej. Na ścianie widniejącej zdala ozdobionej zielonym sztandarem z zieloną pięcioramienną gwiazdą na białem tle, umieszczono napisy dotyczące języka Esperanto, którego nauka przez radjo odbywa się, jak wiadomo, w bardzo wielu państwach Europy. Uderzają zdania o Esperancie wybitnych uczonych, polityków i publicystów, np. Karola Richtera, Ostwalde, Painlevego, Herriota, Maxa Mullera itd., podkreślające zalety tego języka. Na uwagę zasługuje tabcia ..., a Polska pod tym względem stoi na 29-tem miejscu" — mająca na celu wykazanie, że już 28 państw wprowadziło naukę Esperanta przez radjo, a Polska pod tym względem stoi a 29-tem miejscu. Publiczność zwiedzająca stoisko podpisuje na miejscu petycję w sprawie wprowadzenia u nas Esperanto do rozmowy radjowej. Na stoisku znajdujemy podręczniki do nauki języka Esperanto, słowniki, oraz ostatni numer „Polskiego Esperantysty", poświęcony sprawie radjofonii.

OGÓLNY WIDOK WYSTAWY

Wystawa wedle oceny znawców i publiczności ... Dekoracja wystawy o estetycznym wyglądzie nie ustępuje zagranicznym imprezom tego rodzaju. Wspomnieć tu musimy również jedną z efektowniejszych reklam, ozdabiających wystawę. Jest to reklama firmy **„Philips", Polsko-holenderskiej fabryki lampek elektrycznych w Warszawie.** Reklama tej fabryki urządzona jest w stylu dwóch na 6 metrów wysokich wież antenowych, z zawieszonym między niemi świetlnym napisem: „Philips Radjo". Całość, oświetlona setkami kolorowych lampek, wywiera miłe dla oka estetyczne wrażenie. Popularna ta i znana u nas z dobroci swych wyrobów firma, chcąc udostępnić zwiedzającej publiczności dokładne poznanie swych wyrobów wzięła w oryginalny sposób udział w wystawie. Nie szczędząc bowiem wydatków zamiast jednego, osobnego stoiska, umieściła swe wyroby w 9 stoiskach najpoważniejszych krakowskich radjowych. Oglądając te stoiska publiczność możność zapoznania się z ciekawemi wyrobami tej firmy. Oprócz różnych typów lamp katodowych wystawia firma Philips **głośniki** nowe, budowane wedle opatentowanej konstrukcji. ... odtwarzają nawet fortepianową muzykę, która jest najtrudniejszą do odtworzenia w radjo, z łudzącą naturalnością i czystością tonów. Dalszem wzbudzającem ogólne zainteresowanie wyrobami marki „Philips" są **baterje anodowe**, zastępujące baterje anodowe i pozwalające pobierać prąd anodowy wprost z sieci elektrycznej. Budzą zainteresowanie również **prostowniki** do ładowania akumulatorów radjowych i samochodowych.

Całość wystawy przedstawia się wspaniale. Jest to dzieło pracy Syndykatu dziennikarzy krakowskich, który zaimponował społeczeństwu niezmordowaną pracą nad stworzeniem I Wystawy radjowej w Krakowie. **(K.).**

KRONIKA

—o—

Kraków, 6 maja.

ŚWIETO STRAŻACKIE. Wczoraj Tow. wzaj. ubezp. wraz z miejską strażą pożarną, obchodziło uroczystość św. Floriana. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele św. Florjana. Na uroczystość przybyła straż ogniowa ze sztandarem, oraz delegacja ochotniczej straży, członkowie prezydjum Tow. wzaj. ubezp. z dyr. Piotrowskim na czele, radca mgtu dr. Herget, imieniem prezydjum miasta, naczelnik straży Obidowicz wraz z nadinsp. Flaszą i Urodą. Po nabożeństwie pod pomnikiem Jagiełły, odbyła się defilada. Przejechało ośm wozów strażackich przystrojonych w zieleń i barwy państwa oraz miasta. Następnie tabor powrócił do koszar ulicami Basztową, Dunajewskiego, Podwalem, Straszewskiego i Franciszkańską.

ZMIANY PERSONALNE W POLICJI KRAK. — Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie nastąpią zmiany na stanowiskach specjalnych w policji krak., jakoteż w wydziale politycznym województwa. Na stanowisko kierownika wojewódzkiego urzędu śledczego ma być powołany st. komisarz Nosek.

SZCZEPIENIE PRZECIW OSPIE. Magistrat krakowski rozplakatował ogłoszenie o szczepieniu przeciw ospie, które rozpocznie się 11 bm. i trwać będzie do 11 czerwca w lokalach podanych w ogłoszeniu. Do rodzin, u których znajdują się dzieci urodzone w czasie od 1 kwietnia 1926 do 31 marca 1927 wysłane zostaną osobne wezwania do szczepienia. Bliższe szczegóły w ogłoszeniu, które przypomina, że ustawa z 19 lipca 1919 r. na uchylających się od szczepienia nakłada grzywnę do 200 zł. lub areszt do 14 dni.

PIERWSZA WYSTAWA RADJOWA W KRAKOWIE trwać będzie jeszcze tylko trzy dni tj. do niedzieli włącznie. W dniu tym o godz. 8 wieczorem nastąpi uroczyste zamknięcie wystawy. Kto jeszcze nie miał sposobności zobaczenia wspaniałych eksponatów, powinien skorzystać z ostatnich chwil i zapoznać się z całością przemysłu radjowego w Polsce i zagranicą. W sobotę i niedzielę odbędą się dwa ostatnie festyny przy dźwiękach orkiestry wojskowej i koncertów radjowych, oraz przy uruchomieniu „koła szczęścia", dającego możność wygrania przy niewielkim koszcie wybornych aparatów i poszczególnych części sprzętu radjowego.

ECHA DEFRAUDACJI W KWESTURZE UNIW. JAGIELL. W sprawie kradzieży w kwesturze Uniwersytetu Jagiell. śledztwo zostało już ukończone i prokuratura doręczyła akt oskarżenia wszystkim oskarżonym tj. b. kwestorowi U. J. Bolesławowi Ziemiańskiemu, urzędniczce kwestury Antoninie Nawrockiej i czeladnikowi ślusarskiemu Stanisławowi Zapiórowi. Ziemiański oskarżony jest o zbrodnię sprzeniewierzenia, zaś Nawrocka i Zapiór o uczestnictwo w zbrodni sprzeniewierzenia. Ziemiański znajduje się od ub. soboty na wolności za kaucją 40.000 zł. w gotówce, którą to kaucję złożył Ziemiański po sprzedaży domu na ul. Pańskiej. Nawrocka i Zapiór przesiadują dalej w więzieniu. Ziemiańskiego broni adw. dr. Woźniakowski. Rozprawa odbędzie się prawdopodobnie w połowie czerwca br.

UROCZYSTOŚĆ UDEKOROWANIA FUNKCJONARJUSZY POLICJI. W dniu 3 maja br. po ukończeniu nabożeństwa na Błoniach i po wielkiej rewji wojskowej, w której wzięła udział krakowska policja piesza i konna, odbyła się na dziedzińcu koszar policyjnych przy ul. Siemiradzkiego uroczyste udekorowanie funkcjonarjuszów tut. okręgu odznakami „Krzyża Zasługi". Dekoracji dokonał wojewoda Darowski w otoczeniu komendanta wojewódzkiego P. P. insp. Pilcha, dyrektora policji dra Stycznia i wyższych funkcj. P. P. oraz kompanji policji pieszej i szwadronu policji konnej. Dokonanie dekoracji poprzedziło przemówienie wojewody Darowskiego, poczem nastąpił moment wręczenia dyplomów i odznak „Krzyża Zasługi". Udekorowani zostali: komisarz **Stanisław Polak**, naczelnik urzędu śledczego w Krakowie, srebrnym „Krzyżem Zasługi", st. przod. sł. śl. Paweł Antoniszak, ze stanu PKPP Tarnów, st. przod. sł. śl. Jan Piskor, ze stanu urz. śled. w Krakowie, przod. sł. śl. Michał Mrowiec, ze stanu PKPP Chrzanów i post. Franciszek Klęczar, ze stanu PKPP Chrzanów, bronzowym „Krzyżem Zasługi".

LOTERJA FANTOWA TOWARZYSTWA RATUNKOWEGO. Sprzedaż losów loterji fantowej krakowskiego ochotniczego Towarzystwa ratunkowego czyni doskonałe postępy. Losy, które są do nabycia we wszystkich bankach, kantorach wymiany, kolekturach, trafikach i we wielu sklepach, są chętnie kupowane nietylko ze względu na szanse wygrania auta, radja, roweru itd., lecz głównie dlatego, że jest to pierwsza loterja fantowa, w której zasady ciągnienia są takieżsame, co przy państwowej loterji klasowej. Ilość losów jest ograniczona do 30.000 i jeśli sprzedaż odbywać się będzie w temsamem tempie co dotychczas, to w ciągu najbliższych dni wszystkie losy będą rozebrane. Najwięcej losów sprzedał dotąd p. dr. Deiches, dyrektor banku komercjalnego, bo aż 300 sztuk w ciągu trzech dni, dalej p. inż. Polaczek i firma M. Ambros.

KATASTROFA KOLEJOWA NA DWORCU KRAKOWSKIM. Dnia 4 bm. o godz. 16'30 nastąpiło na krakowskim dworcu kolejowym **wykolejenie 4 próżnych wozów** skutkiem zderzenia się na zwrotnicy. **Dwa wagony zostały kompletnie rozbite**, 2 zaś drugie częściowo uszkodzone. Wypadku w ludziach nie było.

ROBOTNIK ZGNIECIONY PRZEZ TRAMWAJ W BRAMIE FLORJAŃSKIEJ. Wóz tramwajowy Nr. 18 na linji Nr. 1 najechał w bramie Florjańskiej na dwukołowy wózek ręczny ciągniony przez Walentego Muchę, lat 31, wyrobnika. Mucha został potrącony dyszlem wózka w piersi i przygnieciony do muru, doznając zgniecenia klatki piersiowej. Zawezwane pogotowie ratunkowe odwiozło Muchę do szpitala na oddział chirurgiczny.

SPŁOSZONY KOŃ. W ulicy Siennej spłoszył się koń, którym powoził Michał Gatkowski, woźnica u Abrahamera w Prądniku Czerwonym. — Spłoszony koń uszkodził tylną bramkę w nadjeżdżającym wozie tramwajowym, wyrządzając znaczną szkodę.

ZA NAGNIOTEK — NOŻEM W SKROŃ. Henryk Kowalik, lat 13, uczeń IV kl. pospolitej, zam. przy ul. Tureckiej 6 doniósł do policji, że po wyjściu z kościoła w Podgórzu Tadeusz Leibardt, lat 16, zam. przy ul. Dąbrówki 8 uderzył go nożem w lewą skroń z tego powodu, że Kowalik przez nieuwagę nastąpił mu na nogę. Kowalik odniósł uszkodzenia ciała.

POWSTAŁ POŻAR w mieszkaniu Potoka Wincentego przy ul. Groble 19 skutkiem zapalenia się ścianki drewnianej w mieszkaniu od pieca. Straż pożarna ogień ugasiła. Szkoda nieznana.

NAJAZD NA MIESZKANIE. Karol Hebdowski, zam. przy ul. Topolowej 7 zgłosił w policji, że napadła na jego mieszkanie Antonina Picchowa, zamieszkała przy ul. Lwowskiej 9 z dwoma nieznanymi bliżej osobnikami i w czasie nieobecności Hebdowskiego wyrzuciła z jego mieszkania rzeczy, jak również jego współlokatorki. Następnie wniosła do tego mieszkania swoje rzeczy. Sprawa ta jest na tle zatargu mieszkaniowego.

WŁAMANIE. Adela Weiskirch, zamieszkała przy ul. Kołłątaja 8 zgłosiła w policji, że do jej zamkniętego mieszkania włamano się przez urwanie kłódki i skradziono bieliznę wartości 600 zł.

KRADZIEŻ W POCIĄGU. Mendel Deutsch, zamieszkały w Bolechowie pow. Stryj zgłosił w policji, że dnia 4 bm. skradziono mu w pociągu pospiesznym Nr. 302 z kieszeni płaszcza portfel z kwotą 25 dolarów i 90 mk. niemieckich.

—ooo—

REGJONALNE WAKACYJNE KURSY UNIWERSYTECKIE DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ POWSZECHNYCH. Istniejące od lat pięciu regjonalne kursy wakacyjne w Sandomierzu i Zakopanem mają na celu zapoznać nauczycielstwo związkowe z postępem i metodami badań najbliższego środowiska geograficznego, na którem znajduje się szkoła. W roku bieżącym zorganizowane będą regjonalne kursy uniwersyteckie: **w Zakopanem** (lipiec); wykłady o literaturze podhalańskiej objął prof. Leon Płoszewski, o muzyce góralskiej p. Stanisław Mierczyński, o gwarze podhalańskiej prof. Kazimierz Nitsch, o etnografji Podhala dyr. Seweryn Udziela, o parku narodowym w Tatrach prof. dr. Marjan Sokołowski, o krajobrazie podhalańskim prof. dr. Walery Goetel, o Witkiewiczu i Podhalu prof. dr. M. Limanowski i inni. W związku z wykładami odbywać się będą wycieczki pod kierunkiem prelegentów. **W Sandomierzu** (sierpień) kurs obejmie historję Sandomierszczyzny. Prócz wykładów odbędą się wycieczki i zwiedzanie zabytków historji Sandomierszczyzny. Słuchacze kursu zwiedzą biblioteki i archiwa w Sandomierzu i Dzikowie oraz będą mogli korzystać z miejscowych bibljotek publicznych. Opłata za uczestnictwo na każdym z kursów wynosić będzie 45 zł. przy liczbie 50 uczestników, 50 zł. przy mniejszej liczbie. Przy zapisie należy wpłacić tytułem zaliczki 20 złotych. Zgłoszenia przyjmuje biuro Sekcji Powsz. Uniwersytetów Regjonalnych — Warszawa, ul. Wspólna 23 m. 12.

W ZWIĄZKU ARTYSTÓW PLASTYKÓW (plac św. Ducha 1) w sobotę 7 bm. odbędzie się zebranie towarzyskie dla członków i stałych gości. W programie wieczoru najnowsze tańce amerykańskie „Hibbi Dżibbi", „New Blues" i „Fack te fack". Orkiestra powiększona. Początek o godzinie 8 wieczór. Osobnych zaproszeń nie wysyła się.

ZJAZD OGÓLNOPOLSKIEGO ZWIĄZKU AKADEMICKICH KÓŁ PROWINCJONALNYCH odbędzie się w dniach 6, 7 i 8 bm. w Krakowie. Otwarcie zjazdu nastąpi dziś 6 bm. o godzinie 11 w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego.

WYSTAWA STARYCH MISTRZÓW w Domu artystów, plac św. Ducha 1, potrwa jeszcze do 10 bm., poczem nastąpi otwarcie wystawy obrazów przeznaczonych do rozlosowania między nabywców deklaracji na budowę domu artystów.

—ooo—

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Na dzisiejszem przedstawieniu popularnem poraz dziesiąty „Potęga reklamy“. Jutro w sobotę „Cyrano de Bergerac“ z pp. Nowakowskim i Halacińską. Rozpoczęto przygotowania do cyklu Słowackiego. W próbach pod kierunkiem dyr. Nowakowskiego „Nowa Dejanira“.

OŁOMUNIECKA OPERA CZESKA wraz z własną orkiestrą, chórami, baletem, dekoracjami i kostjumami rozpocznie w sobotę 7 bm. w teatrze przy ul. Rajskiej tygodniowe stagione operowe. Na inauguracyjne przedstawienie daną będzie narodowa opera Smetany „Sprzedana narzeczona“.

KONCERT XENI BELMAS, słynnej śpiewaczki, odbędzie się dziś, w piątek, 6 bm. w Starym Teatrze.

TADZIO STEFAŃSKI, 11-letni pianista, uczeń prof. Krzyształowicza, który swą grą zdumiewał słuchaczy na popisach uczniów konserwatorjum wystąpi w Starym Teatrze w niedzielę 8 bm.

ADA SARI, śpiewaczka koloraturowa, wystąpi w Starym Teatrze w poniedziałek 9 maja z koncertem, którego dochód przeznaczyła w całości na cele dobroczynne. Znakomita artystka wykona wspaniały program, złożony z pieśni i aryj operowych. Bilety są już do nabycia u J. Lipskiego, ul. Sławkowska 8.

XIV WIECZÓR KAMERALNY INSTYTUTU MUZYCZNEGO, ostatni z cyklu tegorocznego, odbędzie się dziś, w piątek, o godzinie 7 wieczorem.

—ooo—

SPORT

CZARNI (Lwów) — WISŁA. W niedzielę 8 maja wystąpi Wisła do zawodów z Czarnymi ze Lwowa. Zwycięstwa Czarnych nad Wartą 3:0, Pogonią 3:1, Jutrzenką 6:1 świadczą o wysokiej formie tej drużyny.

ZAWODY LEKKOATLETYCZNE. W dniu 8 maja urządza Cracovia wewnętrznoklubowe zawody lekkoatletyczne młodzików na stadjonie wojskowym (małe błonia). Pełny program zawodów i zawodnicy, znani z innych gałęzi sportów Stibbe, Dziewoński, Jarsz, Trytko, dalej Dorawski, Wojakowski, Leśkiewicz i inni sprawią, że zawody będą bardzo interesujące. Ponadto projektowana jest próba pobicia rekordu polskiego w biegu na 500 m. przez Bukowskiego i Drozdowskiego, oraz powtórka próby pobicia rekordu krakowskiego w rzucie dyskiem przez Gieraltowskiego. Początek zawodów o godzinie 10 rano.

—ooo—

Z Polski

GŁODÓWKA WIĘŹNIÓW KRYMINALNYCH. Jak donosi „Przegląd Wieczorny“, w więzieniu mokotowskiem w Warszawie wybuchła głodówka wśród więźniów kryminalnych. Więźniowie polityczni zachowują się spokojnie.

PRZYMUSOWE „DOBROWOLNE DATKI“. Codziennie rano na stacji Ciężkowice (powiat Chrzanów) siada do pociągu znaczna ilość ludzi, przeważnie kobiety z mlekiem, jadące do Szczakowej. W dniu 3 maja kasjer kolejowy Stefan Bandurski nie wydawał nikomu biletu bez złożenia 20 groszy na „dar narodowy“. Jeżeli ktoś nie miał pieniędzy więcej jak wynosi urzędowa cena biletu — nie dostał biletu! Możeby Dyrekcja kolejowa pouczyła pana kasjera o tem, co mu wolno a czego nie wolno. Składki na „dar narodowy TSL“ były dobrowolne i żadnemu urzędnikowi nie wolno ściągać ich przymusowo!

ZAJŚCIE W TEATRZE W KATOWICACH. Przedstawienie galowe w teatrze miejskim w dniu 3 maja stało się widownią następującego skandalu: W czasie przedstawienia baletowego alegorji „Odrodzenia Polski“ przy dźwiękach hymnu narodowego publiczność w sposób ostry zaprotestowała przeciw wykonaniu obrazu przez baletmistrza Luzińskiego i tancerkę Makarową w momencie, gdy tancerka, przedstawiająca Polskę, po zrzuceniu kajdan rozpoczęła taniec z tancerzem, przedstawiającym Rosjanina, a taniec ten miał charakter cygańsko-murzyński. Wśród przeraźliwych gwizdów galerji, publiczność opuściła gremjalnie salę. Prawdopodobnie wypadek ten pociągnie za sobą dymisję dyrektora teatru katowickiego, Biernackiego.

ZAMACH NA POCIĄG. Dnia 4 bm. na szlaku Lublin-Rozwadów między stacjami Zembrzyce-Niedrzwica Duża nieznani sprawcy wyjęli kilkadziesiąt haków, przytrzymujących szyny na podkładach i rozkręcili śruby przy jednym ze złączów. Służba drogowa spostrzegła jednak zbrodnicze uszkodzenie toru w porę tak, że nie pociągnęło to za sobą żadnych następstw. Śledztwo w toku.

ROZPRAWA PRZECIW MORDERCOM CYNARSKIEGO. Wczoraj rano rozpoczęła się w sądzie okręgowym w Łodzi rozprawa w trybie doraźnym przeciwko Walerczykowi i Rydzewskiemu, oskarżonym o morderstwo dokonane na osobie prezydenta Łodzi Cynarskiego. Do rozprawy powołano około 30 świadków. Napływ publiczności duży. Miejsca za kartami wstępu.

SPECJALNY KAT DLA ŁODZI. „Głos łódzki“ dowiaduje się, że na terenie sądu okręgowego w Łodzi rozpocznie swą „działalność“ kat, który wykonywać będzie wyroki śmierci, wydane przez sąd łódzki. Trzeba zaznaczyć, że kat wypełnia jedynie wyroki sądu w trybie zwykłym, natomiast wyrok śmierci wydany przez sąd doraźny musi być wykonany w myśl ustawy na rozstrzelanie.

—ooo—

Z zagranicy

MACDONALD WYZDROWIAŁ. Ramsay MacDonald pozostaje jeszcze w szpitalu w Filadelfji, jakkolwiek w stanie jego zdrowia nastąpiło znaczne polepszenie. MacDonald nie ustalił jeszcze dnia swego powrotu do Anglji.

TELEFON BEZ DRUTU. Profesor uniwersytetu w Bolonji Majorana doniósł o odkryciu nowego systemu telefonowania bez drutu przy pomocy promieni ultrafioletowych o wielkiej długości fali. Próby między Bolonją a miejscowością odległą o 16 km. dały korzystne rezultaty. Tajemnica rozmów może być przytem ściśle zachowana.

WYBUCH WULKANU NA MORZU. Na morzu Kaspijskiem w pobliżu przylądka Kuryńsk wybuchł wulkan podwodny. Olbrzymi słup ognia widoczny jest ponad wodami.

ROZSZERZENIE SIĘ WYLEWU MISSISSIPI. Skutkiem przerwania jeszcze jednej tamy zalane zostały tereny rolnicze w północno - wschodniej części stanu Luisiana. Wiele wsi zostało opuszczonych przez mieszkańców, którzy w liczbie 20 tys. wynieśli się do Baton Rouge.

WALKI RELIGIJNE W INDJACH. W następstwie pogłoski, że kobieta ze szczepu Sikch została obrażoną, wynikły poważne zamieszki i starcia pomiędzy członkami tego szczepu i mahometanami. Dwóch mahometan zostało zabitych, a 4 odniosło ciężkie. Obecnie w Lahorze panuje spokój, choć podniecenie wśród ludności trwa.

—ooo—

REPERTUAR

—o—

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Piątek: „Potęga reklamy“ (popularne).
Sobota: „Cyrano de Bergerac“.

KOLLEGJUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH
(Rynek A—B 39. Początek o godz. 7 wiecz.)

Piątek, prof. Uniw. Dr. Jerzy Smoleński: Chiny jako klucz problemu Dalekiego Wschodu.

KINOTEATRY

Bagatela: „Fedora“.
Nowość: „Monte Carlo“.
Promień: „Na szczyt świata“.
Reduta: „Hrabina Marica“ — 9 aktów.
Sztuka: „Księżniczka czardasza“.
Uciecha: „Jej kaprys“, dramat w 8 aktach oraz „Mąż na urlopie“, komedja w 8 aktach.
Wanda: „W salonach i spelunkach Paryża“.
Warszawa: „Przekleństwo złota“

RADJO

Piątek 6 maja

Kraków (422 m.). 17.40—18.40: Transmisja z Warszawy. 18.40—19.00: Rozmaitości. 19.00—19.25: Odczyt p. t. „Praca oświatowa na Kresach Wschodnich i jej potrzeby“ — wygłosi Dr. A. Mikulski, dyr. seminarjum naucz. 19.30—19.55: Odczyt p. t. „O drzewie oliwnem“ — wygłosi Dr. J. Fudakowski, kustosz Akademji Umiejętności. 20.00—20.15: Przerwa, ewentualnie komunikaty. 20.15: Transmisja z Warszawy.

Warszawa (1111 m.). 12.00: Komunikat meteorologiczno-lotniczy. 15.00—15.25: Komunikaty: gospodarczy i meteorologiczny. 15.30—16.30 Stacja nieczynna. 16.30—16.45: Komunikat harcerski. 16.45—17.10: Odczyt p. t. „Awjachim a Liga Obrony Powietrznej Państwa“ — wygłosi kapitan Bohdan Jałowiecki. 17.10—17.35: Odczyt p. t. „Żubr“ — wygłosi prof. Adam Czartkowski. 17.40: Koncert kameralny. 18.00: Komunikat meteorologiczno-lotniczy. 18.40—19.00: Rozmaitości — wypowie p. Ludwik Lawiński. 19.00—19.25: Odczyt z działu „Sport i wychowanie fizyczne“. 19.30—19.55: Odczyt p. t. „Ogród Saski w Warszawie w 200-setną rocznicę istnienia“ — wygłosi prof. Edmund Jankowski. 19.55—20.15: Komunikat rolniczy. 20.15: Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji warszawskiej. W czasie przerwy koncertu komunikaty „Messager Polonais“ po francusku. Komunikat lotniczo-meteorologiczny. Sygnał czasu. Komunikaty prasowe.

ROZPOWSZECHNIAJCIE „NAPRZÓD“!

Uchwały CKW

Warszawa, 5 maja (tel. własny „Naprzodu“). Wczoraj odbyło się posiedzenie CKW pod przewodnictwem tow. Barlickiego. Obecni byli tow.: ...szyński, Jaworowski, Niedziałkowski, Pużak, Pra...sowa, Zaremba, Żuławski, z poza CKW tow. Kw...piński, Marek, Pragier, Ziemięcki.

CKW upoważnił redakcję „Pobudki“ do objęcia wydawnictwa Kalendarza Robotniczego PPS na r. 1928.

CKW upoważnił i wezwał wszystkie organizacje partyjne **do udziału w uroczystościach, związanych z przywiezieniem zwłok Juljusza Słowackiego do kraju.** Szczegółowe dyrektywy organizacje otrzymają od Sekretarjatu generalnego.

CKW omówił i załatwił następnie szereg bieżących spraw organizacyjnych.

Porządek dzienny Rady Naczelnej CKW ustalił jak następuje: 1) sytuacja polityczna, 2) sprawy organizacyjne.

Rada spożywców

Warszawa, 5 maja (tel. własny „Naprzodu“). Zostały podpisane nominacje na członków Rady spożywców. Do Rady mają wejść: z Warszawy ...ilski, **z Krakowa** dr. Wielgus, ze Lwowa Neumann, z Łodzi Muszyński, z Poznania Zaleski, z Bydgoszczy Tabeau, z Katowic Jaworski, z Wilna Chądzyński, z zarządu Związku miast tow. **Rajmund Jaworowski, ze Związku spółdzielni spożywców R...** packi, tow. **dr. Emil Bobrowski, tow. Żerkowski** i Wacław Wojewódzki, jako przedstawiciel klasowych związków zawodowych tow. **Zaremba**, nadto przedstawiciele kilku jeszcze organizacyj. ... tego w skład Rady spożywców wchodzi jeszcze sześć osób, powołanych bezpośrednio przez ministra spraw wewnętrznych, a mianowicie pp. Stefan Boguszewski, prof. Biegeleisen, Jan Trzciński, były minister, Ławkowicz, prezes zarządu Związku lokatorów i sublokatorów, Maurycy Kisielnicki, członek centralnej komisji porozumiewawczej pracowników państwowych.

Podwyżka rent inwalidzkich

Warszawa, 5 maja (tel. własny „Naprzodu“). Na najbliższem posiedzeniu Rady ministrów ...ważana będzie sprawa podwyżki rent inwalidzkich dla inwalidów, pobierających rentę na zasadzie ustawy z dnia 18 marca 1921 r. Wnioski ministerstwa skarbu zmierzają **do podniesienia renty o 10%.**

Przegląd gospodarczy

—o—

KOSZTY UTRZYMANIA W KWIETNIU

Warszawa, 5 maja (tel. własny „Naprzodu“). Wczoraj odbyło się w głównym urzędzie statystycznym posiedzenie komisji do badania zmian kosztów utrzymania, na którem miano ustalić zmiany kosztów utrzymania w kwietniu, w porównaniu z marcem. Na posiedzeniu tem nie ukończono ...czeń. Pracę tę powierzono specjalnej podkomisji, która w najbliższych dniach ustali wskaźnik drożyźniany.

„KOMERCJALIZACJA“ KOLEI

Warszawa, 5 maja (tel. własny „Naprzodu“). Dekret o „komercjalizacji“ kolei został przez ministerjum komunikacji przygotowany w formie ostatecznej i rozesłany do poszczególnych ministrów. W ciągu 14 dni ministrowie mają się z nim zapoznać, później nastąpi decyzja Rady ministrów.

Projekt dekretu wywołuje **stanowczy sprzeciw ze strony mas kolejarskich i całej klasy robotniczej** zorganizowanej w PPS i w związkach zawodowych.

CKW PPS zajmie się tą sprawą na specjalnem posiedzeniu.

KONWENCJA KOLEJOWA POLSKO - CZESKA

Warszawa, 5 maja (PAT). Pertraktacje między rządem polskim a czechosłowackim w sprawie zawarcia konwencji kolejowej między obu państwami zostały w tych dniach ostatecznie ukończone w ...kowie. Konwencja ma na celu uregulowanie na ...lejowych stacjach granicznych między Polską a Czechosłowacją ruchu kolejowego, przewozu poczty oraz czynności celnych i paszportowych związanych z ruchem granicznym. Podpisanie konwencji przez pełnomocników obu stron nastąpi w Pradze w najbliższych dniach.

KURS WALUT ZAGRANICZNYCH

Warszawa, 5 maja (PAT). Dolary: 8'92, 8'94 ... Belgja: 124'40, 124'71, 124'09. Holandja: 358—358... 357'10. Londyn: 43'47, 43' 58, 43'36. Nowy ... 8'93, 8'95, 8'91. Paryż: 35'05, 35'14, 34'96. Praga: 26'50, 26'56, 26'44. Szwajcarja: 172'05 172'48, 171... Włochy: 47'19, 47'31, 47'07. Sztokholm: 239'30 239'90 238'70. Wiedeń: 125'92 i pół, 126'24, 125'6...

Pośrednictwo mocarstw w zatargu polsko-litewskim

Londyn, 5 maja (PAT). Na posiedzeniu Izby gmin [illegible] Wegwood zapytał, czy poseł angielski w Kownie uczynił jakiekolwiek przedstawienia rządowi litewskiemu łącznie z posłami Francji i Włoch celem **nakłonienia rządu kowieńskiego do ostatecznego przyjęcia status quo odnośnie do Wilna.** Na pytanie to Chamberlain odpowiedział, że posłowie wielkiej Brytanji, Francji i Włoch w Warszawie i Kownie zakomunikowali swoim rządom w [illegible] br. o oświadczeniach złożonych rządowi polskiemu i litewskiemu, w których podkreślili wielkie znaczenie, jakie rządy ich przypisują sprawie **nawiązania przyjaznych stosunków między Polską a Litwą**, dodając, że rządy przez nich reprezentowane przyjęłyby z zadowoleniem fakt wznowienia rokowań mających na celu **ustalenie bezpośredniej normalnej komunikacji kolejowej, pocztowej i telegraficznej między obu krajami.** Obok tych pobudek Wielka Brytanja miała w wystąpieniu tem częściowo i interes własny na oku, a mianowicie interesy drzewne narażone na szwank z powodu braku możności spławu i regularnych transportów materjałów drzewnych przez Litwę.

—ooo—

Międzynarodowa konferencja gospodarcza

Genewa, 5 maja (PAT). Wczoraj rano pod przewodnictwem b. prezesa ministrów Belgji Theunisa rozpoczęła obrady międzynarodowa konferencja gospodarcza. W konferencji biorą udział przedstawiciele 47 państw.

PROGRAM PRAC KONFERENCJI

Londyn, 5 maja (PAT). Program prac rozpoczętej wczoraj w Genewie międzynarodowej konferencji gospodarczej składa się z 3 głównych działów. Dział pierwszy dotyczy przyczyn obecnego załamania **się równowagi w handlu i przemyśle** światowym i wpływu tego zjawiska na trwałość pokoju powszechnego. Dział drugi obejmuje zagadnienia związane **ze sprawą granic celnych** dla wwozu i wywozu oraz zakazu wwozu i wywozu niektórych artykułów, sprawę taryf, wreszcie sprawy fiskalne i inne ograniczenia. Do działu drugiego należą również sprawy **porozumień międzynarodowych** w zakresie przemysłu i sprawy kartelowe. Dział trzeci dotyczy **zagadnień rolnictwa** i ich stosunku do wytwórczości przemysłowej.

PRZEMÓWIENIE INAUGURACYJNE

Genewa, 5 maja (PAT). Przewodniczący międzynarodowej konferencji gospodarczej Theunis zaznaczył w przemówieniu inauguracyjnem, że dokładne prace przygotowawcze oraz niezwykle ważne dokumenty stawiają konferencję w możności **dokonania wybitnych prac.** Byłoby jednak błędem oczekiwać od tej pierwszej konferencji ostatecznych postanowień w sprawie sanacji życia gospodarczego poszczególnych krajów. Trzeba raczej szukać w niej linji wytycznych **dla przyszłych układów i umów.** Szczególnie aktualnemi sprawami są problematy taryfy celnej i handlu, jak również sprawy międzynarodowych porozumień w dziedzinie przemysłu. Z wielkim naciskiem zwrócił się Theunis **przeciw niebezpieczeństwu stałego podwyższania bajer celnych.** Nie należy obiecywać sobie, że konferencja usunie jakby różdżką czarodziejską istniejące trudności, musi się jednak zdać sobie sprawę z tego, że **dzieło jej zamierzone jest na dłuższą metę**, to dzieło którego zadaniem ma być uzupełnienie politycznej i pokojowej działalności Ligi narodów. Theunis określił **dzień 21 maja jako przypuszczalny termin zakończenia konferencji.** [illegible] obranym pierwszym przewodniczącym konferencji.

STANOWISKO DELEGACJI SOWIECKIEJ

Moskwa, 5 maja (PAT). Przewodniczący delegacji sowieckiej na międzynarodową konferencję gospodarczą Osiński udzielił wywiadu prasowego przedstawicielom prasy niemieckiej, w którym oświadczył: Uczestnicząc w konferencjach, Unja sowiecka nie jest bynajmniej skrępowana jakiemikolwiek zobowiązaniami w stosunku do Ligi narodów i **niema żadnego zamiaru zmieniać swego stanowiska** w tym względzie. Twierdzenie, jakoby rząd sowiecki zlikwidował swój zatarg z Szwajcarją aby mieć możność wzięcia udziału w konferencji, jest całkowicie fałszywe. Wprost przeciwnie, zlikwidowanie zatargu przyczyniło się jedynie do tego, aby udział sowietów w konferencji był bardziej logicznym i automatycznie możliwym. Delegacja sowiecka uważa za swoje główne zadanie: 1) przedstawić punkt widzenia opłaki pustoszonej Unji sowieckiej na międzynarodową sytuację gospodarczą oraz na trudności z nią związane, 2) przedstawić propozycje sowieckie mające na celu zlikwidowanie chronicznego przesilenia przeżywanego przez gospodarkę kapitalistyczną, 3) zakomunikować rezultaty odbudowy gospodarczej przeprowadzonej na podstawach socjalistycznych, 4) przedstawić warunki, w których byłoby możliwe **wspólne istnienie dwóch przeciwnych sobie systemów gospodarczych,** 5) złożyć propozycje i żądanie wyjaśnienia w sprawach związanych z traktatami pokojowemi i zawartemi w nich klauzulami. Na pytanie dziennikarzy co do stanowiska przedstawicieli sowieckich wobec delegacji niemieckiej, Osiński oświadczył, że ponieważ w bardzo wielu sprawach **interesy Rosji i Niemiec są identyczne,** przeto delegacja sowiecka zamierza **współpracować z delegacją niemiecką.**

PRZEMÓWIENIE DELEGATA POLSKIEGO

Genewa, 5 maja (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu wieczornem konferencji gospodarczej przemówienie ministra Gliwica stanowiło odpowiedź na mowę Runcimana, która była wyrazem angielskiej tezy wolności handlu. Minister Gliwic przypomniał, że wielka wojna zniszczyła nagromadzone przez długie lata bogactwa. Następstwem było powszechne prawie zjawisko inflacji, które doprowadziło wreszcie do powszechnego zubożenia. Jednocześnie powszechnem stało się **przekonanie, że** ustalenie dobrobytu jakiegokolwiek narodu jest niemożliwe bez podniesienia dobrobytu innych narodów, pozostających w niedostatku. To właśnie przekonanie o **konieczności współpracy gospodarczej spowodziło** obecną konferencję. Stoimy wobec zagadnienia, jak powiększyć i uczynić racjonalną produkcję oraz jak **zwiększyć siłę nabywczą krajów biedniejszych.** Gdyby kraje dzieliły się na kraje wyłącznie przemysłowe i wyłącznie rolnicze, rozwiązanie mogłoby się wydać łatwem. Pozostaje zagadnienie, jak podnieść konsumcję krajów przeważnie rolniczych, które czerpią swe środki nietylko z rolnictwa ale i ze słabo rozwiniętej produkcji przemysłowej. Osłabienie tego przemysłu doprowadziłoby dane kraje do stanu jeszcze większego zubożenia. W związku z tem postawię kwestję stanu i wartości poszczególnych walut. Pozostaje nagląca konieczność racjonalnej repartycji kapitału ze szczególnem uwzględnieniem długoterminowego kredytu rolnego. W zakończeniu minister Gliwic poruszył **zagadnienie emigracji** i podkreślił konieczność porozumienia między krajami emigracji i krajami imigracji. Wreszcie, wskazując na dotychczasowo przejawy międzynarodowej współpracy gospodarczej, wyraził nadzieję, że konferencja wyda pomyślne na tej drodze wyniki współpracy Ligi jakotęż specjalnego przez konferencję powołanego organu.

MOWA ZIMMERMANA

Genewa, 5 maja (PAT). Międzynarodowa konferencja ekonomiczna prowadziła w czwartek w dalszym ciągu ogólną dyskusję. Przemawiał były komisarz Ligi narodów w Austrji p. **Zimmerman**, który wchodzi w skład delegacji holenderskiej. Mówca dowodził, że mimo wielkich trudności musi się nieodzownie znaleźć **rozwiązanie** tych problematów i nieodpowiednich stosunków życia gospodarczego, których następstwa odbijają się niekorzystnie w całym świecie. Dr. Zimmerman porównywał niejednolitą, pokrajaną na tuziny państw Europę ze Stanami Zjednoczonemi Ameryki, które dzięki swobodnej prywatnej inicjatywie posiadają kwitnący stan życia gospodarczego.

BOLSZEWICY NIEZADOWOLENI

Genewa, 5 maja (PAT). Delegacja sowiecka zadowolona z wydanych dla zapewnienia jej bezpieczeństwa zarządzeń policji, które uważa za przesadne, zgłosiła protest u sekretarza generalnego Ligi narodów, sir E. Drummonda. Sir Drummond oświadczył gotowość bezzwłocznego interwenjowania u szwajcarskich władz, ażeby w miarę **możności uwzględniły życzenia rosyjskiej delegacji.**

TELEGRAMY

POGŁOSKI O DYMISJI WOJEWODY POZNAŃSKIEGO

Warszawa, 5 maja (tel. własny „Naprzodu"). Odnośnie do pogłosek, że wojewoda poznański Bniński wniósł podanie o dymisję, korespondent Wasz dowiaduje się, **że do obecnej chwili podanie takie nie wpłynęło**, choć p. Bniński istotnie oświadczył wobec swego otoczenia, **że podanie o dymisję wniesie.**

PODWYŻKA DODATKU MIESZKANIOWEGO DLA URZĘDNIKÓW

Warszawa, 5 maja (tel. własny „Naprzodu"). Na jutrzejszem posiedzeniu Rady ministrów rozważana będzie sprawa ustalenia wysokości dodatku mieszkaniowego dla urzędników. Według informacyj zasięgniętych przez Waszego korespondenta, wysokość dodatku ma **wyrównać w znacznym stopniu fakt wzrostu komornego**, wynikającego ze stałej podwyżki komornego na zasadzie ustawy o ochronie lokatorów.

ZEBRANIE SIĘ NOWEGO PARLAMENTU AUSTRJACKIEGO

Wiedeń, 5 maja (PAT). Wczoraj zjawiła się u kanclerza Seipla delegacja klubu poselskiego socjaldemokratycznego i otrzymała od niego informację, że nowa Rada narodowa zwołana została na dzień 18 maja. Gabinet ks. Seipla podaje się w dniu zebrania się nowej Rady narodowej do dymisji, aby dać sposobność Radzie narodowej wybrać nowy rząd odpowiednio do wyników wyborów z dn. 24 kwietnia.

ZGODA NA HABSBURGA NA WĘGRZECH

Londyn, 5 maja (PAT). „Daily Tel." twierdzi, że początkowo odporne stanowisko aljantów wobec przywrócenia monarchji na Węgrzech z Habsburgiem na czele zostało obecnie **złagodzone.** Węgry otrzymały nieoficjalną informację, że aljanci **gotowi są uznać królem jednego z członków rodziny Habsburgów**, jeżeli Węgry udowodnią, że wszystkie państwa koalicyjne i małej ententy zgodzą się na zaproponowanego kandydata.

Wiedeń, 5 maja (PAT). „N. Fr. Presse" podaje odnośnie do wiadomości „Daily Tel.", że o zmianie stanowiska ententy w sprawie monarchji na Węgrzech w kołach poinformowanych **nic nie wiadomo.**

ODROCZENIE KONFERENCJI MAŁEJ ENTENTY

Białogród, 5 maja (PAT). Urzędowo donoszą, że konferencja małej ententy w Joachimsthalu na prośbę rumuńskiego ministra spraw zagranicznych została odroczoną do dnia 13 bm. Konferencja potrwa do 16 bm.

GROZBA MOSKWY

Londyn, 5 maja (PAT). Z Pekinu donoszą, że rząd sowiecki zgłosił ostrą notę z powodu aresztowania urzędników rosyjskich i p. Borodinowej. W nocie tej oświadczył, że Moskwa bezzwłocznie poczyni odpowiednie kroki, jeżeli aresztowani Rosjanie będą taksamo traktowani jak straceni niedawno komuniści chińscy. Z powodu protestu sowietów została narazie wstrzymana rozprawa sądowa przeciwko aresztowanym Rosjanom.

Ruch kolejarski

ZGROMADZENIE KONDUKTORÓW W KRAKOWIE

Dnia 27 kwietnia odbyło się zgromadzenie konduktorów ZZK w Krakowie, na którem kol. Solarz, Betkowski i Graboś jako delegaci składali sprawozdanie ze Zjazdu okręgowego konduktorów i z konferencji z DKP w sprawie przydziału pociągów pasażerskich dla drużyn krakowskich. Sprawozdanie to uzupełnił imieniem Z. O. kol. Bator. Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania, uchwalono między innemi następującą rezolucję:

„Zgromadzeni konduktorzy wyrażają swoim delegatom i Z. O. podziękowanie za ich obronne stanowisko jakie zajęli na konferencji. Polecają sekcji miejscowej, aby dopilnowała zrealizowania uchwał powziętych na tejże konferencji".

Związki i zgromadzenia

ZWIĄZEK NIEZALEŻNEJ MŁODZIEŻY SOCJALISTYCZNEJ. W piątek 6 bm. o godz. 19'45 w sali 2 Coll. Novi tow. Ciołkosz wygłosi odczyt nt. „Kwestja chińska". Wstęp wolny. Goście mile widziani.

BACZNOŚĆ PIEKARZE! W niedzielę 8 maja o godz. 10 rano w sali przy ul. Dunajewskiego 5 II p. odbędzie się masowe zgromadzenie robotników piekarskich całego Krakowa i okolicy w sprawie pracy nocnej w piekarniach. Ze względu na ważność sprawy obecność każdego robotnika piekarskiego jest konieczną.

BACZNOŚĆ DOZORCY I DOZORCZYNIE DOMÓW! W niedzielę 8 bm. o godzinie 2 popołudniu odbędzie się zgromadzenie w Domu Robotniczym przy ul. Dunajewskiego 5 III piętro. Z powodu ważnych spraw o liczny udział uprasza **Zarząd Związku.**

BACZNOŚĆ KAFLARZE! Wzywa się wszystkich kaflarzy do omijania Krakowa, jak również nie przyjmowania robót na prowincji od firm krakowskich z powodu akcji cennikowej.

Przegląd społeczny

O UBEZPIECZENIE NA STAROŚĆ

Rozliczne zgromadzenia robotników przemysłu metalowego uchwaliły wysłać do ministerstwa pracy i opieki społecznej pismo w sprawie ubezpieczenia na starość. Uchwały takie powzięli robotnicy firmy „Pocisk“ na Pradze w liczbie 1.000, zbrojowni na Pradze — 400, firmy „Technika Gorzelnicza“ w Warszawie — 120, firmy „Pocisk“ w Rembertowie — 800. Wysłane pismo ma następującą treść:

„Po rozpatrzeniu projektu o rozbudowie ubezpieczeń społecznych, uchwalamy zwrócić uwagę na tę okoliczność, że ustalenie wieku dla ubezpieczenia na starość na 65 lat jest zbyt wysokie, gdyż robotnik, fizycznie ciężko pracujący **już w 55 roku życia jest** ogromnie osłabiony i prawie do pracy niezdolny. Renta na starość wymierzona w wysokości 40% od zarobku jest **za niska.**

Zgromadzeni uchwalili wnieść protest do min. pracy, by ubezpieczenie na starość obowiązywało nie od 65 lat, ale przynajmniej od 55 lat i by wysokość renty inwalidzkiej i na starość znacznie podwyższono“.

—ooo—

STRAJK ROBOTNIKÓW KRAWIECKICH W KRAKOWIE

Dnia 4 bm. wybuchł w Krakowie strajk robotników krawieckich. Strajk wynikł na tle żądań **podwyższenia dotychczasowych płac o 25%**. Pracodawcy na żądanie to dali odmowną odpowiedź, wykluczającą możliwość pokojowego załatwienia zatargu. Płace, które dotychczas robotnicy pobierają, obowiązują od 1924 r. i wynoszą **35 do 52 zł. tygodniowo.** Trzeba przytem zaznaczyć, że **krawiec pracuje w roku najwyżej 7 miesięcy,** co zmniejsza jego faktyczny zarobek blisko o połowę. W tym samym czasie, kiedy robotnik przymierał głodem przy swych nędznych płacach, pp. pracodawcy dostosowywali swoje ceny za fason do wzrostu kursu dolara i do wzrostu drożyzny, potęgując tym sposobem istniejący kryzys w zawodzie krawieckim. Robotnik krawiecki pracuje w norach bez światła i powietrza **po 12 a nawet 14 godzin na dobę,** nabawiając się w krótkim czasie w młodych latach gruźlicy. A kiedy robotnik krawiecki doprowadzony długotrwałem bezrobociem do skrajnej nędzy wysunął żądanie podwyżki nie wyrównującej absolutnie wzrostu drożyzny, pp. pracodawcy dali odmowną odpowiedź, nakazując robotnikom pracować jeszcze intensywniej, niż dotychczas. Ileż to jeszcze godzin dłużej ma robotnik pracować w państwie, gdzie istnieje ustawa o 8-godzinnym dniu pracy i jak się na to zapatruje p. inspektor pracy? Na takie oburzające stanowisko pracodawców robotnicy krawieccy **odpowiedzieli strajkiem,** ażeby drogą narzuconą im walki przeprowadzić swoje słuszne żądania. Robotnicy postanowili solidarnie wytrwać do końca strajku.

VII. Targi międzynarodowe w Poznaniu

Główne wejście na tereny wystawowe. W głębi „wieża górnośląska“. Widok wieczorny.

Wydawca: Emil Haecker. — Redaktor odpowiedzialny: Marjan Porczak. — Drukarnia Ludowa w Krakowie, ulica Dunajewskiego 5 (tel. 1310).